

Mishnah Hullin, chapter 8

משנה חולין פרק ח

(1) All types of meat are forbidden to be cooked in milk [some, Biblically, such as the meat of an animal and some Rabbinically, such as the meat of fowl], except for the flesh of fish and of locusts [which are neither Biblically or Rabbinically prohibited]; and [in accordance with the view of the School of Hillel below] it is forbidden to place upon the table [any meat] with cheese [a precaution lest one come to serve animal meat in the same pot while still boiling hot], except for fish and the meat of locusts. If one vowed to abstain from meat, he may eat fish and the flesh of locusts [since people, when referring to meat mean the flesh of animals and fowl exclusively]. Fowl may be placed upon the table together with cheese, but may not be eaten together with it [a Rabbinical precaution]; these are the words of the School of Shammai. The School of Hillel say: [As a Rabbinical precaution] it may not be placed [upon the table together with cheese] nor may it be eaten with it. Rabbi Yose says: This is one of the cases the School of Shammai adopt the more lenient ruling while the School of Hillel, the stricter ruling. What kind of table were they referring to? On a table where one eats; but on the table where food

א כל הבשר אסור לבשל בקלב, חוץ מבשר דגים וחסבונים. ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן, חוץ מבשר דגים וחסבונים. הנודר מן הבשר, מתר בבשר דגים וחסבונים. העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל, דברי בית שמאי. ובית הלל אומרים, לא עולה ולא נאכל. אמר רבי יוסי, זו מקלי בית שמאי ומחמרי בית הלל. באיזה שלחן אמרו, בשלחן שאוכל עליו. אבל בשלחן שסודר

רבנו עובדיה מברטנורא

א כל הבשר אסור לבשל בחלב. יש מהן מדברי תורה כגון בשר בהמה, ויש מהן מדברי סופרים כגון בשר עוף; חוץ מבשר דגים וחסבונים. שאינן לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים: ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן. ואפילו בשר עוף דאסור אכילתו מדברי סופרים, אסור להעלותו עם הגבינה על השלחן. גזירה שמא יעלה גבינה עם בשר הבהמה באלפס רותח, שהוא אסור מן התורה דהיינו מבשל: הנודר מן הבשר. בנדרים הלך אחר לשון בני אדם, ולכל מין בשר, אדם קורא בשר, חוץ מבשר דגים וחסבונים: ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל. ואין להקשות בית הלל היינו תנא קמא דאמר לעיל ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן, דיש לומר דהכי קאמר, דבר זה מחלוקת בית שמאי ובית הלל. ואין זה סתם ואחר כך מחלוקת, דבית שמאי במקום בית הלל אינה משנה: אמר ר' יוסי כו'. הא קמשמע לן דתנא קמא ר' יוסי הוא, ומפני ששכח ולא הזכיר שמו בתחלה, הזכיר שמו בסוף, והרי הוא כאילו אמר, האי דהעוף עולה ואינו נאכל דברי בית שמאי, ובית הלל אומרים לא עולה ולא נאכל ר' יוסי אמרה, שר' יוסי אומר זו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל: בשלחן שאוכל עליו. דאידי דממשמשי ביה ידא אתי לאתנוחי זה על גב זה:

is set out to be served, one may place one [food] beside the other [as long as they don't touch] without any fears.

(2) A person may wrap up meat and cheese in one cloth, provided they do not touch one another [if they do touch, even though they are both cold they must still be washed prior to eating]. Rabban Shimon ben Gamliel says; Two people [who are complete strangers] at an inn may eat at the same table, one meat and the other cheese, without fear [that one may take some food from the other; however, if they were familiar with one another, this would be forbidden].

(3) If a drop of milk fell onto a piece of meat [which was boiling in a pot with the meat sticking up outside the broth, for example, it was located on the tip of another piece of meat that was sticking out of the broth and the pot was neither stirred nor covered] and it imparted some flavor unto that piece [i.e., the meat was less than sixty times as much as the drop of milk], it is forbidden. If the pot was stirred [immediately, and, as a result, the milk was not absorbed by that piece of meat, but rather, spread throughout the entire pot], then it [the entire pot] is forbidden only if [the drop of milk] imparted some flavor into [all that was in] the pot [i.e., if the ingredients in the pot were less than sixty times as much as the milk]. An udder must be cut open [in crisscross fashion] and then emptied of its milk [after which one may boil it in the same pot together with other meat]; if he did not cut it open [and cooked it by itself although he did not empty it of its milk], he has not transgressed thereby [since the prohibition of cooking meat

רבנו עובדיה מברטנורא

ב ובלבד שלא יהיו נוגעים זה בזה. דאי נגעו, אע"ג דצונן בצונן הוא, בעי הרחה: **שני אכסנאין אוכלים על שלחן אחד.** דוקא שאין מכירין זה את זה. אבל מכירין זה את זה, אסור, שמא יטול אחד מהן משל חברו ויאכל. והלכה כרבן שמעון בן גמליאל: **ג טיפת חלב שנפלה.** בתוך הקדרה על אחת מן החתיכות שכולה חוץ לרוטב, ולא הגיט את הקדרה ולא כסה אותה, הרי לא נחלק טעם הטפה אלא לאותה חתיכה בלבד: **אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה.** כלומר, אם אין באותה חתיכה לבדה ששים לבטל הטיפה, מיד נאסרה החתיכה. ואוסרת חברותיה וצריך ששים כנגד כל החתיכה: **ניער את הקדירה.** שהגיס בה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה, דהשתא נתערבה הטיפה בכולן: **אם יש בנותן טעם באותה קדירה.** כלומר אין כח בטפה לאסור כולן

and milk together applies only to milk which was drawn from the animal and not milk inside the udder]. The heart must be cut open and emptied of its blood; if he did not cut it open, he has not transgressed thereby [the Gemara (Kritot 22a) explains that he has not transgressed if he ate a chicken heart which does not contain blood

amounting to the size of an olive, (and therefore, he is not liable to *karet* but, nevertheless, this is still prohibited since less than the minimum amounts are also prohibited). However, if he ate the heart of animal which contains blood amounting to the size of an olive without cutting it open, he would, indeed, incur *karet*]. If one places upon the table, fowl with cheese he does not thereby transgress the law [even if he eats them together, this is not a Biblical prohibition; however, as stated previously in the first Mishnah, the School of Hillel prohibit this Rabbinically].

(4) It is forbidden to cook the meat of a kosher animal in the milk of a kosher animal or to derive any benefit from it; but, it is permitted to cook the meat of a kosher animal in the milk of a non-kosher animal or the meat of a non-kosher animal in the milk of a kosher animal and to derive benefit from it [since the verse states: "Do not cook a **kid** in its **mother's** milk," thus meat of a non-kosher animal cooked in the milk of a kosher animal, or vice versa, is excluded from the prohibition. It should be noted the meat in either case will not be kosher to eat]. Rabbi Akiva says: Wild animals and fowl are not included in the prohibition of

רבנו עובדיה מברטנורא

אלא אם כן יש בה טעם ליתן בכל הקדירה: הכחל. דד הבהמה: קורעו ומוציא את חלבו. קורעו שתי וערב ושחו בכותל. ומותר אחר כך לבשלו עם בשר בקדרה: לא קרעו אינו עובר עליו. אם בשלו לבדו בקדרה. ומותר לעשות כן אפילו לכתחלה. אלא אידי דבעי למתני סיפא גבי לב לא קרעו אינו עובר עליו אבל איסור מיהא איכא, תני נמי רישא אינו עובר עליו. ואם בשלו עם בשר בלא קריעה, משערים אותו בששים וכחל עצמו מן המנין, והכחל נשאר לעולם אסור: הלב קורעו ומוציא את דמו. לא קרעו אינו עובר עליו. להיות בכרת. ובמסכת כריתות (דף כג) מוקי לה בלב עוף שאין בדמו כזית. אבל בלב בהמה חייב כרת אם אכלו ולא קרעו לאחר בשולו. אבל בשר הלב אינו נאסר, שהלב חלק הוא ואינו בולע: אינו עובר בלא תעשה. אינו יכול לבוא לידי לא תעשה, כלומר אין לחוש שמא יאכלנו ויעבור עליו, דאי נמי אכיל ליה אינו עובר בלא תעשה: ד מותר לבשל ומותר בהנאה. דאין בו משום בשר בחלב. דתלתא גדי כתיבי גבי איסור בשר בחלב, וחד

the Torah, for it is written three times; “Do not cook a **kid** in its mother's milk,” (Exodus 23:19 and 34:26 and Deuteronomy 14:21) [one time is] to exclude wild animals, [a second time] fowl, and [the third time] non-kosher animals. Rabbi Yose HaGalili says: It is written; “You must not eat any [neveilah] carcass,” and in the same verse it is written; “Do not cook a kid in its mother's milk,” thus, whatever

[species] is prohibited as *neveilah* is also forbidden to cook in milk [and so, according to Rabbi Yose, a kosher, wild animal would be liable to the prohibition, whereas, according to Rabbi Akiva, it is not Biblically prohibited]. Now [according to this principle] it might be inferred that fowl, since it is [a species] prohibited as *neveilah* it is also forbidden to be cooked in milk; the verse therefore states; “In its mother's milk;” thus a fowl is excluded since it has no mother's milk.

(5) The [curdled milk in the] stomach of [an animal slaughtered by] a gentile which is *neveilah* is forbidden [as *neveilah*; however, the *halachah* does not follow this view, see the end of the Mishnah]. If a man curdled milk with the skin of the stomach of an animal that was properly slaughtered and it [is greater

רבנו עובדיה מברטנורא

מנייהו להוציא את הטמאה, שאם בשל בשר בהמה טמאה אפילו בחלב בהמה טהורה, מותר, ובאכילה מיהא אסור משום בשר טמא. וכן נמי תלתא בחלב אמו כתיבי, וחד מנייהו למעוטי חלב טמאה. ואפילו הבשר טהור: **פרט לחיה ולעוף ולבהמה טמאה**. גדי, פרט לעוף שאינו בהמה. גדי, פרט לחיה, דאע"ג דחיה בכלל בהמה, אתא קרא יתירה ואפקיה. גדי, ולא בהמה טמאה, ונפקא לן מדכתיב (בראשית כו) ואת עורות גדיי העוזים, וישלח יהודה את גדי העוזים (שם לח), כאן פירש לך הכתוב דגדי זה מעוזים הוא, הא אם לא פירש, יש במשמע אף שאר בהמה, מדאצטריך ביה לפרושי: **נאמר לא תאכלו כל נבילה**. ונאמר באותו פסוק עצמו לא תבשל גדי בחלב אמו, דמשמע, כל שנוהג בו איסור נבילה, יש בו משום בשר בחלב. ואיכא בין ר' יוסי הגלילי ובין ר' עקיבא, דר' יוסי הגלילי סבר, חיה דאורייתא, דכל שהוא אסור משום נבילה, יש בו משום בשר בחלב, חוץ מן העוף שאין לו חלב אם. ור' עקיבא סבר, חיה לאו דאורייתא. אי נמי, עוף מדרבנן איכא בינייהו, ר' עקיבא דפריש אינו מן התורה, משמע, הוא מדרבנן יש בו איסור. אבל ר' יוסי הגלילי דלא פריש האי לישנא, שרי ליה לגמרי. והלכה כר' עקיבא: **ה קיבה**. חלב הקרוש שבתוך הקיבה: **נכרי ושל נבלה**. הכי קאמר, שחיטת נכרי שהיא נבילה, הרי זו אסורה: **המעמיד**. חלב: **בעור של קיבה**. דהוא בשר: **אם יש בו** ליתן טעם בחלב, הרי זו אסורה. ואם לאו, מותרת. ואע"פ שהוא מעמיד, הואיל והעור עצמו של

התורה, שְׁנֵאמַר, לֹא תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֵלֶב אִמּוֹ, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, פָּרֵט לַחֲיָה וְלַעוֹף וְלַבְּהֵמָה טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי אוֹמֵר, נֶאֱמַר (דברים יד), לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבִילָה, וְנֶאֱמַר (שם), לֹא תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֵלֶב אִמּוֹ, אֶת שְׂאֵסוֹר מִשּׁוֹם נְבִילָה, אֲסוֹר לְבִשַׁל בְּחֵלֶב. עוֹף, שְׂאֵסוֹר מִשּׁוֹם נְבִילָה, יָכוֹל יְהֵא אֲסוֹר לְבִשַׁל בְּחֵלֶב, תְּלִמוּד לומר בְּחֵלֶב אִמּוֹ, יֵצֵא עוֹף, שְׂאִין לוֹ חֵלֶב אִם: הַ קִּיבַת נְכָרִי וְשֶׁל נְבִילָה, הֲרִי זוֹ אֲסוּרָה. הַמַּעְמִיד בְּעוֹר שֶׁל קֶבֶה כְּשֶׁרָה, אִם

than a sixtieth portion of the milk and thus,] imparted its flavor [to the milk], the milk is forbidden [although where the curdling agent is itself not kosher it does not become nullified and it would prohibit even if it was less than a sixtieth]. The [milk in the] stomach

יש בנותן טעם, הרי זו אסורה. כשרה שינקה מן הטרפה, קבתה אסורה. טרפה שינקה מן הכשרה, קבתה מתרת, מפני שפגוס במעיה: ו החמר בחלב מבדם, וחמר בדם מבחלב. חמר בחלב, שהחלב מועלין בו, וחיבין עליו משום פגול ונותר וטמא. מה שאין כן בדם. וחמר

of a validly slaughtered animal which had suckled from a *treifah* animal is forbidden; the [milk in the] stomach of a *treifah* animal which had suckled from a kosher animal is permitted, because the milk [does not mix with other fluids, rather,] remains collected inside.

(6) In certain respects, the prohibition of [consuming] fat is stricter than the prohibition of [consuming] blood (see Leviticus 7:23-27), and in certain respects, the prohibition of blood is more severe than the prohibition of fat. The prohibition of fat is stricter, in that the fat is subject to the law of misappropriation [if one made personal use of sacrificial fats unintentionally, he brings a guilt-offering which is not the case for sacrificial blood], and one is liable for *piggul* [when slaughtering the animal if one had in mind to sprinkle the blood or eat from its meat or burn it on the altar after its prescribed time and then consumed its fat, he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other for eating *piggul*], *notar* [if one ate the fat of the sacrifice after the time that the sacrifice is permitted to be eaten, he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other for eating *notar*], and [if eaten in] impurity [he has transgressed two prohibitions: One for eating the fat, the other

רבנו עובדיה מברטנורא

היתר הוא ואין איסורו אלא מחמת דבר אחר שנתערב בו, לא אמרינן בהאי הכל הולך אחר המעמיד. אבל אם העמיד הגבינה בעור קיבה של נבילה, אפילו אין בו ליתן טעם בחלב, אסור, מפני המעמיד שאסור ואיסורו מחמת עצמו. ולפיכך אסרו גבינות הנכרים מפני שמעמידין אותם בעור קיבה של נבילה. אבל הקיבה עצמה דהיינו החלב הקרוש שבתוך הקיבה, אסיקא דלית בה איסור כלל, דפירשא בעלמא היא. כן כתב רמב"ם. אבל רש"י כתב, וחלב הנמצא קרוש בעור הקיבה שמולחין אותו בעורה, אני הייתי נוהג היתר עד הנה ובלבד שלא יתנו בה חלב אחר, וטועה הייתי בכך, שהייתי סובר מדאמרינן במסכת עבודה זרה (דף כט) גבי קיבת עולה, כהן שדעתו יפה גומעה חיה, שמע מינה פירשא בעלמא היא ולא מיתסרא, ולא היא, חלב גמור הוא מדתנן במתניתין כשרה שינקה מן הטרפה קיבה אסורה, שמע מינה חלב הוא. וקיבת עולה דשריא. משום דלאו גופה הוא אלא שינקתו מאמו והוי ליה כנוס בתוך מעיה כנתון בקערה ומותר: **ו שהחלב מועלין בו.** ואפילו קדשים קלים שהן ממון בעלים ואין בהן מעילה בחייהן, יש מעילה באימוריהן לאחר שזרק דמן, דכתיב גבי קדשים קלים (ויקרא ג) כל חלב לה', ולהכי כתיב בהו לה' למימר דקדשי ה' קרינן ביה לענין מעילה: **וטמא.**

for eating consecrated meat while defiled], which is not the case with blood. The prohibition of the blood is stricter, for it applies to cattle, wild animals and birds, whether kosher or non-kosher; but the prohibition of fat, applies to kosher cattle only.

בְּדָם, שֶׁהֵדֵם נוֹהֵג בְּבִהֵמָה וְחֵיָה וְעוֹף, בֵּין טְמֵאִים וּבֵין טְהוֹרִים, וְחֵלֶב אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּבִהֵמָה טְהוֹרָה בְּלֶבֶד:

רבנו עובדיה מברטנורא

אם אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות, אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף: **מה שאין כן בדם.** דגבי דם כתיב (שם ז) על המזבח לכפר, לכפרה נתתיו ולא שיהא קרוי שלי למעול בו, שאינו עומד אלא לכפר בשבילכם. ומשום פגול אין בו, דכל שדבר אחר מתיר אותו כגון בשר קדשים שהדם מתירו לכהנים בזריקתו, וכגון עולה שדמה מתירה למזבח, דאם לא נזרק דמה אין אבריה נקטרים. דכתיב (שם) וזרק הכהן את הדם על מזבח ה', והדר והקטיר החלב לריח ניחוח, אלו יש בהן משום פגול. אבל דם דהוא גופיה מתיר הוא, אין חייבין עליו משום פגול, ומשום נותר וטמא נמי אין בו, דכתיב בדם תרי מיעוטי, הוא ולכם, חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה: **אלא בבהמה טהורה.** דכתיב (שם) מן הבהמה אשר יקריב ממנה: